

Inatsisartuni ilaasortaq Juliane Henningsen
Inuit Ataqtigiit

Sulisartut avataaneersut suliffeqartitsinerlu pillugit § 37-mi apequtinik akissutit, 63/2013

31-05-2013
Sags nr. 2013-084321
Dok. nr. 1231618

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 najoqqutaralugu sulisartut avataaneersunut suliffeqartitsinerlullu tunngasunik Naalakkersuisunut ataani allassimasunik apeqqutilliisimavutit. Apeqqutinnut akissutit makkuupput:

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

- 1. Naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni atuarneqarsinnaavoq: "Avataaneersunik sulisunik killilersimaarinninnermi nakkutilliineq sakkortusineqassaaq." Oqaaseqatigiit innersuullugit paaserusuppara avataaniit suliarortut killilersimaarniarneqarneranni nakkutilliineq qanoq sutigullu Naalakkersuisunit sakkortusineqassamaarersoq?**

Akissut:

2013-imi upernaakkut immikkoortoqarfimmi inatsisaasut naapertuutsinnissaannik isumannaarisussanik Naalakkersuisut suliniummut suleqatigiissitanik pilersitsipput. Suleqatigiissitat nalunaarusiussapput, tassani aamma kalaallini soqutigisaqaaqatigiinnut tamanut iluaqutaalersillugu qanoq ilillugu sulianik isumaginnittarneq pitsanngorsarneqarsinnaanersoq erseqqissaassalluni: Innuttaasunut, suliffeqarfinnut, kommuninut, Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu qitusoqarfittut aqutsisoqarfimmi allanilu.

Suliffiit inuttalersugassat kalaallinik sulisartunik inuttalerniarneqarnissaat inatsisini allassimavoq. Suliniummik suleqatigiissitanut anguniakkat ilagaat sulisartunik avataaneersunik atuinissaq pillugu sulisitsisumit qinnuteqaat takkukkaangat sunniuteqarluarnerusumik eqaannerusumillu suleriaaseqarnissamut iluarsisutunik saqqummiussaqaarnissaq. Sammisani allani misissorneqartussaniippoq sulisitsisup nunap killeqarfiata avataanit inummik sulisussarsiorsinnaanera sioqqullugu nunami maani inummik piginnaasanik kissaatigisanik piginnaasaqartoqarneranik piaarnerusumik akissuteqarnissamut periarfissaqarneq. Tulliatullu sulereernerup kingorna sulisut avataaneersut nunamik qimatsinissaannut kikkut akisussaaffeqarneranik paasisaqaarnissaq.

Kalaallit Nunaanni ingerlajuartumik aqutsinermi suliat pitsanngorsarnerannik ilanngullugulu nunat allamiunik immikkoortortaqaqfiup tiguneqarsinnaaneranik

sammisatigut, inatsisilerinermut aningaasaqarnermullu kingunerisinnaasanik aammalu suliat annertussusaannik nassuiaat aamma misissuissaaq.

2. Inuiaqatigiit peqqissut suliffissaqartinneqartullu Naalackersuisunit pilersinniarneqarput. Tamannamita qanoq sutigullu qulakkeerniarneqarpa?

Akissut:

Immikkoortortami pilersitassanik Naalackersuisut saqqummiussigaangata pingaarnertut killissarisap iluani pisarpoq, tassaasumi: "inuiaqatigiit inuuffiginissaata peqqissuunissaanik isumannaareqataassasut, aammalu innuttaasut suliffeqarnissaannik isumannaarneqassasut."

Naalackersuisut ilaatigut tamanna isumannaarniarpaat aatsitassanik suliniutit aallartisarnersigut, toqqammavigalugu avatangiisitigut, peqqissutsikkut inuiaqatigiinnullu tunngatillugit piujuartitsisumik. Taamatuttaaq suliffissaaleqinerup annikillisinriarneranut immikkut ittumik iliuuserisaq ingerlateqqinneqassaaq. Apeqquut 3-mut akissut takuuk.

Innuttaasut peqqissusaannik, soorlu innuttaasunut peqqissusermik suliniutikkut Inuuneritta 2-kkut isumannaariniarneq Naalackersuisut assut alaatsinaappaat.

Aatsitassaqarfiusumik tigussaasumik nunamut nappaatinik nutaanik eqqussuisinnaanerup naapinniarneqarnera suliaqarfiuvoq, tassani suliniutini angisuuni nunanit allanit sulisartut peqqissusaannik misissuineranut tunngasunik akuersissuteqarfiusunik piumasaqaatit isumaqatigiissutillu aqutigineqarlutik. Taakku saniatigut akuersissuteqarfiganut peqqinnissaqarfimmi sullissivinnik suleqateqarnissaq pillugu piumasaqaateqartoqassaaq, suliniutini angisuuni sulisartunik peqqinnissaqarfimmi sullissinermut tunngasuusunik.

3. Inuit suliffissaaleqigallarnermik eqqugaasartut pilertortumik aammalu siunnerfeqartumik iliuuseqarnikkut sulilerseqqinneqassasut Naalackersuisunit nalunaarutigineqareerpoq. Neriorsuut tamanna eqqortissinnaajumallugu Naalackersuisut iliuutsit tigussaasut nutaat suut aallartilersaarpaat?

Akissut:

Annertunerusumik suliffeqartitsilersumik anguniagaqartitamik suliffeqartitsinermik politikkimik ingerlassaqarnissaq Naalackersuisut politikkerat. Suliffissaaleqinermut immikkut ittumik iliuuseqarnermi Naalackersuisut pingaarnersiugarisaat tassaapput suliffissaaleqisut ilinniagaqarnermik aallartitaqarsinnaanngorlugit

piginnaanngorsartinnissaat, inuit suliffissaaleqisut maannakkut suliffeqarfiusumi suliffigisassaasunut piareersarnissaat, kiisalu ingammik aatsitassarsiorfiusup iluani siunissami inuussutissarsiorfiulersussanut inuit suliffissaaleqisut piareersarnissaat.

Tamakku saniatigut aalisarnerup iluani suliniutit arlallit, suliffeqarnermut pitsaasumik sunnuteqartussat aallartisarneqarsimapput. Tamaalilluni aqutsisoqarfinni pingasuni, Qeqertarsuup Tunuani, Uummannami aamma Upernavimmi sineriammut qanittumik qaleralittassat amerlisinnaanerannik misissuisussamik suleqatigiissitat pilersinniarneqarput.

Suliniut alla tassaavoq Aasianni, nutaatut, septembarip tungaanut misileraavittut aalisartut saarullinnik, suluppaakkanik, qeeqqanik qaleralinnillu tunisaqarsinnaanerat. Kiisalu Tunumi immap ikerani makrelinik, ammassassuarnik, blåhvillinginik guldlaksinillu misileraalluni aalisarneq Naalakkersuisut assut alaatsinaappaat. Misileraalluni aalisarneq, aammalu ilimanaatilittut aalisakkat suussusaat nutaat Kalaallit Nunaanni aalisarnermik inuussutissarsiutaasumut ilippanaatilittut pingaarutilissuanngorsinnaapput.

Tamakku saniatigut ineqarfiusumi iluarsaassinissamik iliuuserisag pilersaarusiorneqarpoq, taassuma ilaa suliffeqartitsinermik sakkortusisamik iliuuserisassanngorlugu sallinngorsarneqassalluni.

4. Inuit suliffissaaleqigallarnermik eqqugaasartut pilertortumik aammalu siunnerfeqartumik iliuuseqarnikkut sulilerseqqinneqassasut Naalakkersuisunit nalunaarutigineqareerpoq. Neriorsuut tamanna eqqortissinnaajumallugu Naalakkersuisut iliuutsit tigussaasut nutaat suut aallartilersaarpaat?

Akissut:

Kommunik suliqateqarlutik suliffissaaleqisunut immikkut ittumik iliuuserisag Naalakkersuisut ingerlateqqinniappaat. Naalakkersuisulli siuliinut naleqqiullutik suli alloriaqqinnissamik Naalakkersuisut kissaateqarput. Illoqarfinni inissaaleqinerup suliffissaaleqinerullu annertuffigisaanni najugaqarfiusuni iluarsaassinissamik iliuuserisap siuartinnissaa Naalakkersuisut pilersaruteqarfigaat. Suliniut taanna kisimi suliffissaaleqinermik annertuumik annikillisitseqataassaaq.

Aammattaaq suliffissaqalersitsiniarnermik iliuutsinik arlalinnik ukiup matuma ingerlanerinnaani aallartisarnerlugit Naalakkersuisut suliarisaannik naammaginartumik nassuiaavigilugit apeqqut 3-mut akissutigisag takuuk.

5. Suliffissaaleqinerup akiorniarneqarnissaanut atatillugu aningaasaliissutit

Naalackersuisut naliliinerat tunngavigalugu naammassorineqarpat?

Akissut:

Piffissami matumani suliffissaaleqinerup akiornissaanut aningaasat immikkoortitat naammattuusut Naalackersuisut missiliuutigaat. Suliffissaaleqisunut iliuuseqarnerni qaqutigunngitsukkut pissaqarniarnikkut ajornartorsiuteqartoqartarpoq, ininik, ilinniartitsisunik, ilitsersuisunik, sulinermik sungiusartarfissanik ilinniarnermullu atatillugu sungiusartarfissanik pissarsiniarnerni, taamaattumillu piffissami matumani immikkut ittumik iliuuserisassap naammattuunera Naalackersuisut isigaat.

Maannakkulli iliuuserisaq naammangippat tamatuma iluarsinissaanut piareersimavugut, immikkoortortami angusariniakkatsinnut naapertuuttunngortillugu. Suliffissaaleqisut amerlassusaasa allanngoriartornerat ingerlajuartumik nakkutigaarput.

6. Aningaasaqarnermut Naalackersuisup isumasioqatigineqarnerani Naalackersuisoq oqaaseqarpoq qinigaaffimmi matumani Naalackersuisooqatigiit suliffissaaleqinerup affaannangnortinnissaa siunnerfigisimagaat. Tamannamita qanoq piviusunngortinniarneqarpa?

Akissut:

Naalackersuisut erseqqissumik anguniagaat tassaavoq suliffissaaleqinerup annertuup annikillisinnissaa. Maannakkorpiaq unammillerfissani ataasiakkaani suliffissaaleqinerup annertunerpaartarigaa Naalackersuisut isumaqarput. Taamaattumik soorlu qulaani nalunaarneqartutut annikillisinniarlugu pilersitsiniarnernik arlalinnik aallartisagaqarpugut.

7. Kommunini suliffissaaleqisut amerlassusaat qanorlu agguataarneqarnerat pillugu qanoq Naalackersuisut nassuiaateqarsinnaappat aammalu inatsit malillugu taakkunannga qassimmita inuttut iliuusissanik pilersaarusi-orfigineqarsimappat?

Akissut:

2013-imi aprilimi katillugit suliffissarsiorlut 3.782-it, taakkunani nunaqarfinni 645-t nalunaarsorneqarput. 2013-imi aprilimi suliffissarsiorlut nalunaarsukkat amerlassusaat kommunikkaarlugit agguataarneqarput:

	januaari	februaari	marsi	Aprili
2013-imi suliffissaaleqisut				

nalunaarsukkat

Kommune Kujalleq	627	509	558	593
Kommuneqarfik Sermersooq	1437	1292	1265	1230
Qeqqata Kommunia	719	652	650	597
Qaasuitsup Kommunia	2025	1456	1473	1362
Katillugit	4808	3909	3946	3782

Suliffeqarnermi innersuussisarneq il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 18. december 2003-meersumi § 5 malillugu suliffissarsiortunut inunnut, aammalu inunnut piginnaangorsarnermik ingerlassani ilaasunut ataasiakkaartitatut iliuusissatut pilersaarusiornissaq kommunit akisussaaffigaat.

Taamaalillutik piffissami matumani iliuusissatut pilersaarusiata amerlassusaat pillugit Naalakkersuisut ataatsimoortitanik paasissutissaateqanngillat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga,

Jens-Erik Kirkegaard